

House of Commons
(Underhuset)

Marianne Heske

Eidsvollsplass, Oslo Pilot, Oslo
21. oktober 2015 - 31. januar
2016

RELATERTE ARTIKLER

Små dikt, store hus 15.10.15

Kuratoren bak Oslo Pilot er klare med sine første kunstneriske resultater: Et lavmælt poesisprosjekt på et lite galleri og et monumentalt prosjekt som går i dialog med statsmakten.

KRITIKK

23.10.15

Monument for annerledeslandet

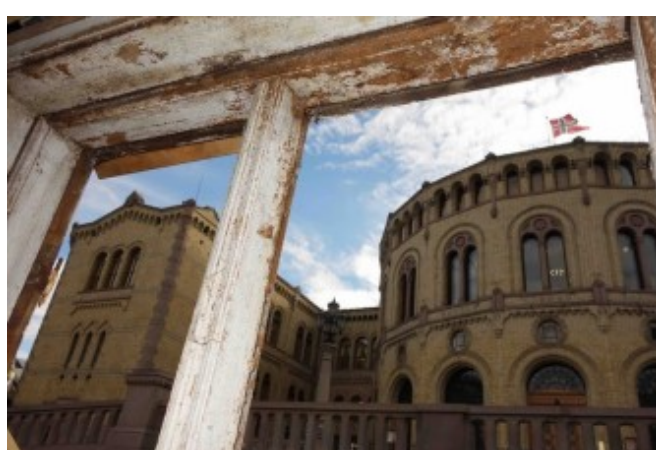
Av [Simen Joachim Helsvig](#)Marianne Heske, *House of Commons (Underhuset)*, 2015. Foto: Niklas Lello.

Langs de fleste riksveier i det norske innlandet står det fraflyttede trehus som langsomt er i ferd med å falle fra hverandre. Et av disse vanligvis så unnselige og avfældige husene er nå blitt et av Oslos mest spektakulære blikkfang. Huset stammer fra midten av 1800-tallet og har opprinnelig stått i Hobøl i Østfold. Det har etter sigende vært ubebodd siden slutten av 1960-tallet, og sto i fare for å rives på grunn av veiutbedring. Nå har kunstneren Marianne Heske demontert huset og gjenreist det på Eidsvollsplass foran Stortinget.

Underhuset, som er tittelen på dette prosjektet, er den første større satsningen i regi av Oslo Pilot, et forprosjekt for Oslo kommunes fremtidige mønstring for kunst i offentlig rom, og man kunne knapt ha valgt en plassering som i større grad symboliserer offentlig rom enn denne plassen som så ofte benyttes til politiske appeller og demonstrasjoner.

Det er vel få som har unngått å se likhetene mellom *Underhuset* og *Prosjekt Gjerdeløa* fra 1980, der Heske fraktet en 400 år gammel laftet løe (en liten låve) fra en fjellknaus ved vestlandsbygda Tafjord til Pompidousenteret i Paris. Etter Paris-oppholdet ble løa stilt ut på Henie Onstad Kunstsenter, før den ble satt opp igjen i Tafjord. *Prosjekt Gjerdeløa* er Heskes mest kjente arbeid, og blir av mange regnet for å være Norges første konseptuelle kunstverk.

Også *Underhuset* er gjenstand for forflytning og rekontekstualisering, men implikasjonene er noen ganske andre enn i 1980. Heske selv ønsker å holde verket så åpent for fortolkninger som mulig. Da huset ble flyttet fra Hobøl tidligere i år uttalte hun til Moss Avis at hun betraktet boligen som et symbolsk objekt som favnet politikk, følelser, familieliv og sentimentalitet. Og det er utvilsomt et evokativt verk man trer inn i. Især når man står i de nakne rommene og ser ut på en kveldsopplyst Karl Johans gate gjennom vinduene blir fornemmelsen av å befinne seg mellom forskjellige tidsaldre påtakelig. Det er dette sammenstøtet mellom to tilsynelatende inkongruente steder som gjør opplevelsen av *House of Commons (Underhuset)* så slående. Det er en forholdsvis enkel kunstnerisk strategi, men effekten av denne forskyvningen i tid og sted på publikum bør ikke undervurderes, og er egentlig tilstrekkelig for å forsvare prosjektet.

Marianne Heske, *House of Commons (Underhuset)*, 2015. Foto: Marianne Heske.

Men Eidsvollsplass er et politisk ladet rom, og derfor blir den symbolpolitiske betydningen viktigere. Huset står der og konfronterer nasjonalforsamlingen i en lavmælt protest, som om det selv har kravet fra indre Østfold til Eidsvollsplass for å pledere for sin fortsatte eksistens. Tittelen *Underhuset*, med referansen til det britiske parlamentets oppdeling mellom et folkelig Underhus og et aristokratisk Overhus, gjør verket utvetydig politisk. *Underhuset* blir et monument over småkårsfolk, de som presumptivt ikke representeres i Nasjonalforsamlingen. Husmannsplassens underhus mot Stortingets overhus, «utslitte planker» i kontrast til «utsøkt granitt», bygdefolk mot politisk elite.

Marianne Heske, *House of Commons (Underhuset)*, 2015. Foto: Niklas Lello.

Spørsmålet er om dette er en virkelig eller kun forestilt opposisjon. Jeg foreslår følgende alternative lesning: Snarere enn å utfordre en autorisert historie skriver Heske seg inn i en lang tradisjon for synliggjøring av folkelig byggeskikk, en tradisjon som kan spores tilbake til sosiologen Eilert Sundts *Om Bygnings-Skikken paa Landet i Norge* fra 1862. Opprettelsen av Norsk Folkemuseum på Bygdøy noen tiår senere er det tydeligste eksempelet på hvor integrert folkelig kultur har vært i nasjonsbyggingen. Etter 1960-årenes store saneringsprosjekter oppsto det nok en gang en økende interesse for verdien av trehusmiljøer. Både *Gjerdeløa* og *House of Commons (Underhuset)* kan ses i forlengelse av dette.

Den arkitektoniske kontrasten mellom Stortingsbygningen og Hobøl-huset er heller ikke så voldsom som man skal ha det til. Mer enn å være makt-demonstrasjoner er den norske institusjonsarkitekturen fra 1800-tallet uttrykk for nasjonsbygging på stramt budsjett. Både Slottet og Nasjonalgalleriet har endt opp som kompromisser i forhold til de opprinnelige plantegningene. Den norske statshusholdningen anno 1866, da Stortingsbygningen sto ferdig, var begrenset. Sammenlignet med Riksdagshuset i Stockholm eller Christiansborg i København er Emil Victor Langlets Stortingsbygning nøktern – det er et bygg som består mer av teglstein enn «utsøkt granitt». Jeg skal ikke påstå at det ikke var stor avstand mellom en stortingsmann og en husmann på 1860-tallet, men det er likevel en kontinuitet mellom de to bygningene som nå står vendt mot hverandre på Eidsvollsplass. Det nittende århundrets norske statsinstitusjoner er praktbyggene til et småkårsfolk. Denne forestillingen om nordmenn som sliter og strever lever videre i Norge femti år inn i oljealderen. Kanskje er Heskes verk først og fremst er en påminnelse om dette, et monument over et utdatert selvbilde.

Marianne Heske, *House of Commons (Underhuset)*, 2015. Foto: Niklas Lello.

VIS LESERINNELEGG (0) | SKRIV INNELEGG | SKRIV UT | E-POST | DEL

Steinar Haga Kristensen
The Work of Art and The Spiritualization of Self-empowerment

Sø

SISTE | MEST LEST | LESERINNELEGG

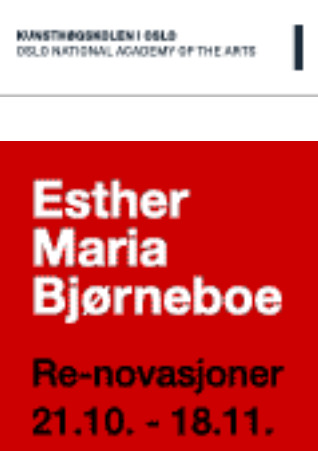
Materiell skjorhet 31.10.18
Den lille gruppeutstillingen Romantic Rocks på Podium i Oslo presenterer ...

Galgenhumor uten latter 31.10.18
Marlene Dumas portretterer til tider mennesket som et voldsdyr. Det er tung ...

Børmeanarki på museet 30.10.18
Børn er tradisjonelt en slags outsiders på museet. Men ikke på Tino Seghals ...

Animer meg 30.10.18
Jumana Manna har en journalists teft for effekten av det intime. Svetten pipler ...

– Vi behøver ett autentisk samarbeide 29.10.18
Om vi är på väg in i en ny gemenskapens tid måste vi ta det arbetsamma och ...

HORDALAND
KUNSTSENTERThe Academy
of Fine ArtEsther
Maria
Bjørneboe
Re-novasjoner
21.10. - 18.11.BEATKUNST
De gjemte malerne
27. okt
16. jan 2019PUNKT Ø
GALLERI F 15JORUNN
HANCKE
ØGSTAD